

Mgr inż. Anna Grygorowicz

Mgr Elżbieta Kraszevska

Gdańsk – GUMed

BIBLIOTEKA GŁÓWNA GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W NOWEJ ODSŁONIE OCZAMI BIBLIOTEKARZY I UŻYTKOWNIKÓW

Abstract

The Main Library of the Medical University of Gdańsk plays an important role in supporting all scientific and didactic processes carried out at the University since it was founded. The seat of the Main Library is a four-storey, independent building, which was built and dedicated the library for use in 1968. In the following text authors present the changes that have taken place in the Library's building over the years of its functioning. The aim of these changes was to accommodate Library's spaces to the evolving needs of its visitors. The latest modernization and extension of the building, which took place in 2015 and 2016, as well as the users opinions about our newly modernized Library premises were presented in details.

Streszczenie

Biblioteka Główna Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego od momentu powstania pełni istotną rolę wspierającą wszelkie procesy naukowo-dydaktyczne realizowane w Uczelni. Jej siedzibą jest cztero-kondygnacyjny, samodzielny budynek wybudowany i oddany Bibliotece w użytkowanie w 1968 roku. W poniższym tekście autorki przedstawiają zmiany, jakie zachodziły w budynku BG przez lata jego funkcjonowania, których celem było dostosowanie przestrzeni bibliotecznych do zmieniających się potrzeb odwiedzających ją użytkowników. Szczegółowo została zaprezentowana ostatnia modernizacja i rozbudowa siedziby Biblioteki, która miała miejsce w latach 2015-2016, a także opinie użytkowników o odnowionej i zaaranżowanej w nowy sposób naszej Książnicy.

Z kart historii...

Biblioteka Główna Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, kiedyś Akademii Medycznej w Gdańsku, powstała – jako Biblioteka Centralna – w 1945 roku wraz z powołaniem do życia ówczesnej Akademii Lekarskiej w Gdańsku. Zaczątek księgozbioru

stanowiły książki i czasopisma odnalezione w trakcie prowadzonych na terenie zniszczonego działaniami wojennymi gdańskiego szpitala miejskiego prac porządkowych, a także znalezionych w opuszczonych mieszkaniach.

Pierwszą siedzibą Biblioteki był użyczony grzecznościowo pokój o powierzchni 40 m² w Klinice Chorób Wewnętrznych, gdzie szczęśliwie zachowały się regały, na których można było rozmieścić ocalałe zbiory. W takich pionierskich warunkach prowadzona była działalność biblioteczna niespełna dwa lata, bowiem w styczniu 1947 roku Biblioteka przeniosła się do przydzielonego jej pawilonu o powierzchni 450 m² znajdującego się na terenie ówczesnego Państwowego Szpitala Klinicznego nr 1 (fot. 1).

Fot. 1. Wejście do pierwszej samodzielnej siedziby Biblioteki – pawilonu nr 30 na terenie Państwowego Szpitala Klinicznego nr 1 w Gdańsku

(fot. autor nieznany)

Znacząca, jak na owe czasy, poprawa sytuacji lokalowej pozwoliła na zorganizowanie początkowo magazynów dla zbiorów, czytelnia na 12 miejsc (fot. 2) i wypożyczalni, a rok później czytelnia studenckiej na 50 miejsc oraz symbolicznych czytelni: profesorskiej i czasopism.

Fot. 2. Czytelnia Biblioteki zorganizowana w jej pierwszej siedzibie
(fot. autor nieznany)

Siedziba Biblioteki była, podobnie jak szereg innych ówczesnych budynków uczelnianych, w bardzo złym stanie technicznym, który niestety wraz z upływem czasu ulegał dalszemu pogorszeniu. Ze względu na groźbę zawalenia, latem 1958 roku przeprowadzono remont pawilonu, a w 1961 roku udało się powiększyć użytkowaną powierzchnię o 60 m², dzięki włączeniu w obręb Biblioteki sąsiadującego z nią lokalu mieszkalnego. Wszystkie te działania były daleko niewystarczające i nie rozwiązywały kłopotów wynikających z braku, w zdekapitalizowanej siedzibie, miejsca dla stale powiększającego się księgozbioru, rosnącej liczby studentów i pracowników naukowych Uczelni.

Kierujący Biblioteką, wieloletni jej dyrektor, dr Adam Bocheński, już w 1949 roku rozpoczął usilne starania, przy wsparciu kolejnych władz Uczelni, o pozyskanie zgody oraz środków finansowych na budowę nowej siedziby dla Biblioteki. Pierwszy wymierny sukces pojawił się dopiero w 1956 roku, kiedy to Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej przyznało kredyt na wykonanie wstępnej dokumentacji technicznej. Przez szereg następnych lat trwały usilne starania i konsultacje mające na celu doprowadzenie do powstania odpowiednich projektów technicznych i wykonawczych nowego gmachu Biblioteki. Autorem projektu został mgr inż. arch. Andrzej Dąbrowski z Miastoprojektu Gdańsk i wczesną wiosną 1966 roku rozpoczęły się prace wykonawcze na terenie przy

ul. Dębinki 1. Budowa oraz wykończenie okazałego gmachu o kubaturze 13.636 m³ oraz powierzchni 3.980 m² trwała ponad dwa lata i zakończyła się z końcem czerwca 1968 r., dzięki czemu uroczyste otwarcie nowej siedziby Biblioteki mogło mieć miejsce 1 października tego samego roku, na rozpoczęcie kolejnego roku akademickiego.

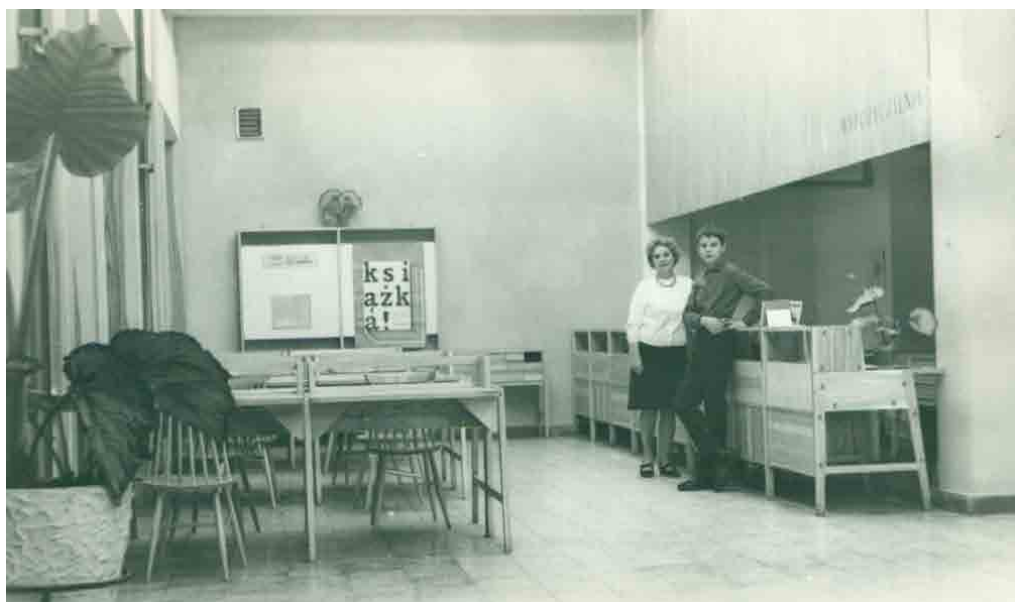
Fot. 3. Nowo wybudowana siedziba Biblioteki
(fot. dr Henryk Nowak, koniec lat sześćdziesiątych)

Fot. 3a. Budynek Biblioteki w latach dwutysięcznych – widok z lotu ptaka
(fot. Z. Wszeborowski)

Nowo powstały, i będący siedzibą BG do chwili obecnej, budynek (fot. 3) budził powszechny zachwyt i pozytywną zazdrość nie tylko w środowisku bibliotek uczelnianych, bowiem na ówczesne czasy był awangardowy, obszerny i nowoczesny, był ewe-

nementem na skalę całego kraju, gdyż w tamtym okresie podobnych obiektów powstawało niewiele. Został zaprojektowany i zrealizowany zgodnie z zasadami budownictwa bibliotecznego, w oparciu o konstrukcję modułową, wspartą na słupach, co pozwalało i pozwala nadal na elastyczne kształtowanie wnętrza. Należy podkreślić, iż zastosowano także stropy do przenoszenia obciążenia ciągłego, nie tylko w pomieszczeniach magazynowych. Budynek miał, i ma nadal, cztery kondygnacje, w tym obszerne piwnice. Magazyny do przechowywania zbiorów o łącznej powierzchni 1 381 m² usytuowano na I i II piętrze. Na poziomie parteru, w holu wejściowym, została usytuowana szatnia, barek, a także wejście wiodące do części administracyjnej oraz Oddziału Czasopism i Bibliografii oraz zejście do toalet mieszczących się na poziomie -1. Z holu wejściowego użytkownicy przechodzili do dużego tzw. holu katalogowego, w którym zlokalizowano Wypożyczalnię: Naukową i Beletrystyczną (fot. 4) oraz wszystkie katalogi kartkowe Biblioteki, stąd właśnie pochodzi jego nazwa. Początkowo wyodrębnione były trzy czytelnie: ogólna (fot. 5), naukowa i czasopism, w których było łącznie 120 miejsc dla czytelników.

Fot. 4. Fragment holu katalogowego wraz z Wypożyczalnią
(fot. autor nieznany)

Fot. 5. Widok Czytelni Ogólnej
(fot. autor nieznany)

W miarę upływu czasu, przy stale rosnącej liczbie studentów tłumnie odwiedzających biblioteczne przestrzenie, rosnących zbiorach, nowych wyzwaniach i zmieniających się nieustająco potrzebach czytelników, udawało się tak modyfikować przestrzeń dostępną dla użytkowników, by możliwym było lepsze zaspokajanie ich oczekiwań.

W 1999 roku, po 30 latach funkcjonowania budynku, dzięki staraniom ówczesnej dyrektorki Biblioteki, mgr Józefy de Laval, pozyskano środki z Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej oraz z budżetu Uczelni, dzięki którym udało się odnowić parter budynku, w tym głównie przestrzeń dostępną dla użytkowników. Została wymieniona na plastikową znaczna część stolarki okiennej, zmodernizowano instalacje grzewcze, elektryczne i oświetleniowe, pojawił się sufit podwieszany i nowe podłogi w czytelniach oraz wypożyczalni, odmalowano ściany, częściowo unowocześniono także wentylację.

W kolejnych latach przeprowadzone w mniejszym zakresie prace modernizacyjne sprawiły, iż udało się wydzielić Czytelnię Informacji Naukowej i Pracownię Audiowizualną. W ramach następnych remontów powstała Pracownia Multimedialna oddzielona pełnymi ścianami od Czytelni Głównej i Czytelni Czasopism, gdzie można było prowadzić szkolenia w grupach dla zainteresowanych i zajęcia dydaktyczne. Spadek zainteresowania mikrofilmami pozwolił na zamianę Pracowni Audiowizualnej w siedzibę informatyków bibliotecznych i Pracownię Digitalizacyjną, na potrzeby realizo-

wanego w Bibliotece projektu Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej. Przybywało też stanowisk dla czytelników, w tym tych do korzystania z katalogu elektronicznego, który skutecznie wyparł kartkowy, a także miejsc z urządzeniami do skanowania, drukowania i kopiowania materiałów. Pojawiały się one w każdym wolnym miejscu, a ich liczba w 2015 r. wynosiła ogółem 141.

Fot. 6-11. Poszczególne agendy Biblioteki
(lata dwutysięczne, fot. Z. Wszeborski)

Fot. 6. Hol wejściowy

Fot. 7. Hol katalogowy

Fot. 8. Wypożyczalnia

Fot. 9. Czytelnia Główna

Fot. 10. Czytelnia Czasopism

Fot. 11. Czytelnia Informacji Naukowej

Jednak te wszystkie działania były ciągle niewystarczające, bowiem postępująca dekapitalizacja budynku, nieubłagany upływ czasu, a także zmieniająca się w błyskawicznym tempie rzeczywistość, a w ślad za nią nowe oczekiwania czytelników, pokazały niezbicie, iż to, co było awangardą w latach sześćdziesiątych rozmija się z wymogami dla bibliotek naukowych początków XXI wieku. Wszystkie te czynniki sprawiały, że budynek, w którym mieści się nasza Książnica, dosłownie pękał w szwach, w czytelnich dla spragnionych wiedzy studentów brakowało wolnych miejsc, a warunki korzystania z Biblioteki, a także pracy bibliotekarzy, były uciążliwe.

Mając tego świadomość, już od końca pierwszego dziesięciolecia lat dwutysięcznych rozpoczęły się działania mające na celu zwrócenie uwagi na stan lokalowy, w jakim Bibliotece przyszło funkcjonować. W 2008 roku, w ramach organizowanych corocznie przez naszą Bibliotekę obchodów Tygodnia Bibliotek, przygotowaliśmy wystawę prezentującą nowoczesną i awangardową architekturę polskich i zagranicznych bibliotek. Wystawa, którą z zainteresowaniem zwiedziły ówczesne władze Uczelni, stała się kanwą do późniejszych licznych dyskusji nad znalezieniem skutecznego sposobu na powiększenie i modernizację dotychczasowej siedziby BG.

W drodze do celu

Kierujący Uczelnią wykazali pełne zrozumienie i przychylność dla idei radykalnej poprawy warunków lokalowych Książnicy. Już we wrześniu 2011 roku powstał projekt koncepcji rozbudowy i modernizacji Biblioteki Głównej GUMed, autorstwa dr. inż. arch. Andrzeja Rozeńskiego, arch. Joanny Wieczorkiewicz i arch. Bartłomieja Rozeńskiego (fot. 12).

Zgodnie z projektem modernizacja w głównej części miała objąć nadbudowę budynku o trzecią kondygnację, o powierzchni 824,79 m² i kubaturze 3 761,76 m³, z nowymi: klatką schodową oraz windą osobową. Na nowo projektowanym piętrze

Fot. 12. Wizualizacja rozbudowy budynku Biblioteki
(2011; autor A. Rożeński)

o przeszklonych ścianach zewnętrznych znaleźć się miały Oddziały Czasopism oraz Informacji Naukowej wraz z czytelniami i miejscami do nauki indywidualnej oraz grupowej, łącznie 124 miejsca dla użytkowników, w tym 37 stanowisk komputerowych. Planowano, iż chętni do wspólnej nauki będą mogli skorzystać z 5 pokoi do grupowego studiowania, a preferujący samodzielną pracę, ze stanowisk usytuowanych w półotwartych aneksach. Z myślą o szkoleniu użytkowników i zadaniach dydaktycznych biblioteki zaprojektowano dużą salę seminaryjną. Zmiany miały objąć także parter budynku, gdzie planowano utworzenie jednej dużej czytelnicy z wolnym dostępem do zbiorów dla ok. 100 użytkowników, terminale katalogowe oraz zmodernizowaną Wypożyczalnię. Zaprojektowano także szatnie bezobsługowe i dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych. Z przyczyn obiektywnych, technicznych i finansowych projekt ten niestety nie został zrealizowany.

Efekt wieńczący wieloletnie starania

W zaistniałych okolicznościach pojawiła się alternatywna koncepcja, by powiększyć przestrzeń dostępną dla użytkowników poprzez dobudowę – na terenach zielonych przylegających do naszej Książnicy – do istniejącego już budynku, na poziomie parteru, nowej części Biblioteki. Podobne rozwiązanie zastosowano m.in. w *Münster School of Architecture, Bibliothek für Architektur, Design und Kunst*, Niemcy (fot. 13). Propozycja wykorzystania takiego rozwiązania zyskała przychylną wszystkich uczelnianych decydentów.

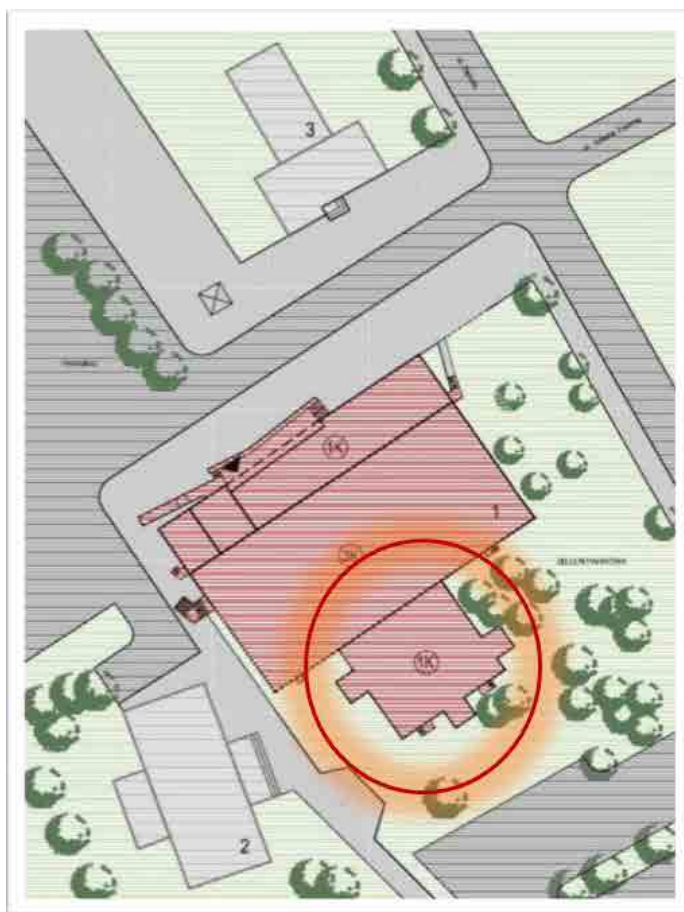

Fot. 13. Münster School of Architecture, Bibliothek für Architektur, Design und Kunst
(fot. R. Borgmann)

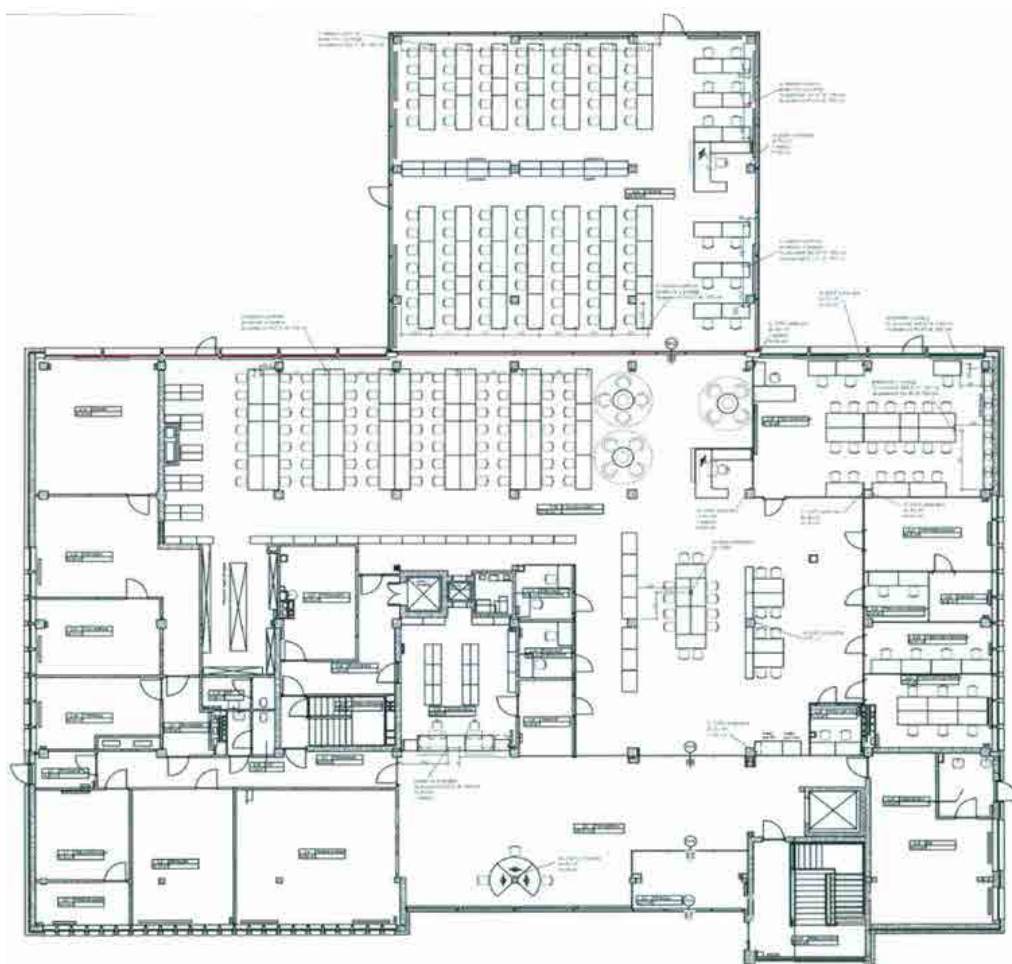
Dzięki temu po czterech latach od pierwszej koncepcji, w marcu 2015 r., powstał drugi Projekt Koncepcyjny Rozbudowy i Modernizacji Biblioteki Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego wykonany przez biuro projektowe WIRO ARCHITEKCI JOANNA WIECZORKIEWICZ z Włocławka, który zakładał:

- zwiększenie liczby miejsc dla czytelników, dzięki dobudowie – na poziomie parteru – nowej czytelni o powierzchni 258,88 m² z ok. 100 stanowiskami, przy południowowschodniej części obecnego budynku;
- reorganizację przestrzeni parteru oraz drugiego piętra;
- wydzielenie, w istniejącej parterowej części budynku, pokoi do nauki indywidualnej oraz grupowej, a także czytelni i nową aranżację tej przestrzeni;
- dobudowę klatki schodowej wraz z windą osobową, w celu spełnienia wymogów ewakuacyjnych;
- zwiększenie liczby ogólnodostępnych WC, odpowiednio do liczby miejsc w czytelniach; nowe toalety, w tym toaleta dla osób niepełnosprawnych, zaplanowane zostały na kondygnacji podziemnej, z dostępem zarówno z istniejącej klatki schodowej, jak i z nowej windy osobowej;
- dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez zastosowanie drzwi o odpowiedniej szerokości oraz wybudowanie w części wejściowej do budynku rampy wjazdowej;

- dostosowanie wielkości szatni do powiększonej liczby miejsc dla użytkowników Biblioteki (szatnia szafkowa samoobsługowa);
- ocieplenie ścian budynku wraz z dachem, wymianę drewnianej stolarki okiennej na I i II piętrze oraz nową elewację;
- poprawę warunków magazynowania zbiorów poprzez instalację zwartego magazynowania w pomieszczeniach piwnicznych;
- modernizację istniejącej wentylacji;
- zainstalowanie monitoringu;
- wydzielenie, na parterze i na drugim piętrze, dwóch pokoi socjalnych dla pracowników Biblioteki.

Rys. 1. Rzut budynku Biblioteki wraz z planowaną dobudową
(część dokumentacji koncepcyjnej)

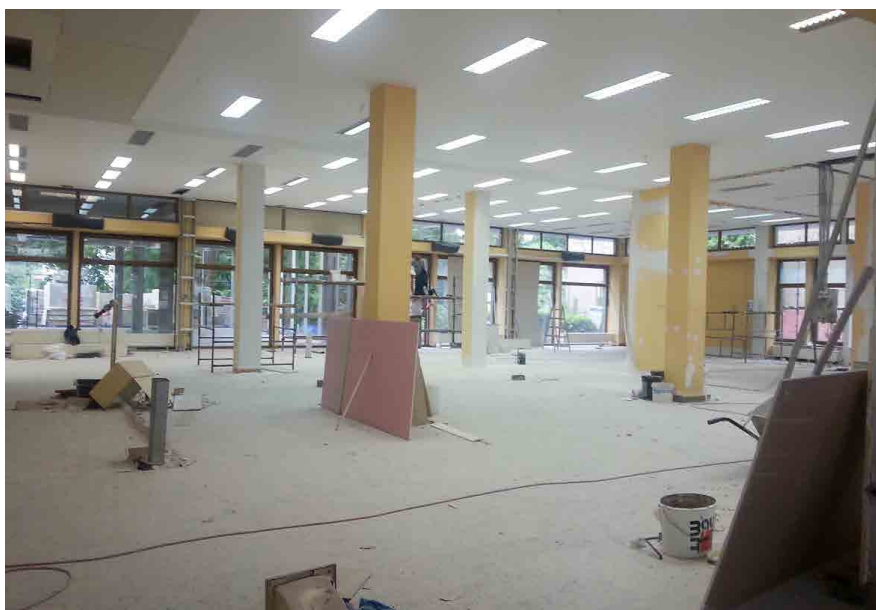

Rys. 3. Szczegółowy plan nowej aranżacji przestrzeni parteru budynku Biblioteki

Prace remontowe rozpoczęły się 25 listopada 2015 r., od wykonania fundamentów dobudowywanej nowej czytelnicy oraz przeniesienia szatni i wykonania tymczasowych toalet na poziomie parteru, w miejscu dotychczasowych pokoi bibliotekarzy. To z kolei umożliwiło rozpoczęcie modernizacji i rozbudowę istniejącego węzła sanitarnego w piwnicy. Ruszyła także budowa nowej zewnętrznej klatki ewakuacyjnej oraz szybu windowego. Ten etap wymagał zmian w rozmieszczeniu poszczególnych agend bibliotecznych oraz przearanżowania przestrzeni dostępnej dla użytkowników, przy jednoczesnym zachowaniu ciągłości pracy Biblioteki.

Fot. 14. Trudne początki remontu...
(maj 2016 r., archiwum własne BG)

Fot. 15. Wnętrze budynku Biblioteki w początkowej fazie remontu
(lipiec 2016 r., archiwum własne BG)

Równolegle na zewnątrz toczyły się prace mające na celu docieplenie budynku oraz wykonanie nowej elewacji. 11 czerwca 2016 r. remont wszedł w kolejny, decydujący już etap. Wymagał on opuszczenia przez bibliotekarzy wszystkich pomieszczeń znajdujących się na parterze budynku, przemieszczenia księgozbiorów z czytelni do magazynów, usunięcia zbędnych mebli i sprzętu, a także przeniesienia tych, przeznaczonych do wykorzystania w zmodernizowanych przestrzeniach, w wolne miejsca w piwnicach i magazynach. Biblioteka została zamknięta dla użytkowników i była nieczynna 2,5 miesiąca, czyli do początków września 2017 roku. W tym okresie część funkcji, takich jak bieżąca obsługa użytkowników w zakresie: zwrotu wypożyczonych pozycji, regulowania należności, usług bibliograficznych, dostarczania elektronicznych wersji dysertacji, itp. odbywała się w gościnnej Bibliotece Wydziału Farmaceutycznego GU-Med działającej w innej lokalizacji.

Zanim mogliśmy ponownie otworzyć nasze podwoje, miały miejsce uciążliwe prace wyburzeniowe prawie wszystkich ścian działowych na parterze i w mniejszym stopniu na wyższych kondygnacjach oraz w piwnicy, a po nich nastąpiły roboty budowlane i instalacyjne mające na celu ukształtowanie, zgodnie z projektem, nowych przestrzeni. Pomimo trudności wynikających z toczących się robót budowlanych, bibliotekarze wykonywali wszelkie możliwe w tych okolicznościach prace na zorganizowanych tymczasowo stanowiskach w magazynie na pierwszej kondygnacji i w pomieszczeniach II piętra.

Fot 16. Widok budynku Biblioteki Głównej GUMed po modernizacji
(sierpień 2016 r., fot. Z. Wszeborowski)

Funkcjonowanie poszczególnych agend Biblioteki przywracano systematycznie i tak szybko, jak tylko pozwalało na to zaawansowanie prac wykończeniowych. Studenci mogli zacząć ponownie korzystać z usług Wypożyczalni od 12 września 2016 r., a z nowo powstałej Strefy Nauki – od 26 września, czyli jeszcze przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego.

Fot. 17. Widok nowo dobudowanej czytelnii
(wrzesień 2016 r., fot. Z. Wszeborowski)

W dniu 10 października 2016 roku, w obecności władz rektorskich oraz administracyjnych Uczelni, miała miejsce uroczystość otwarcia rozbudowanego i zmodernizowanego budynku Biblioteki. Wśród gości byli także dyrektorzy uczelnianych bibliotek medycznych z całej Polski, zrzeszeni w Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Uczelni Medycznych, dyrektorzy księżnic naukowych Trójmiasta oraz grono sympatyków BG.

Fot. 18. Uroczyste otwarcie Biblioteki 10 października 2016 r. – Dyrektor BG GUMed mgr inż. Anna Grygorowicz (z prawej) wita gości, z lewej zastępca dyrektora – mgr Elżbieta Kraszevska
(fot. Z. Wszeborowski)

Fot. 19. Uroczyste otwarcie Biblioteki 10 października 2016 r. – wstęgę przecinają (od lewej): prof. dr hab. Marcin Gruchała – JM Rektor GUMed, mgr inż. Marek Langowski – Kanclerz GUMed, prof. dr hab. Janusz Moryś – JM Rektor GUMed poprzedniej kadencji
(fot. Z. Wszeborowski)

Co się udało

Efektom przeprowadzonej modernizacji jest nowa Strefa Nauki (fot. 20, 21) obejmująca trzy czytelnie i pokoje pracy indywidualnej i grupowej.

Fot. 20. Wejście do Strefy Nauki
(fot. Z. Wszeborowski)

Fot. 21. Widok ogólny na Strefę Nauki
(fot. Z. Wszeborowski)

Dobudowana nowa klimatyzowana czytelnia (Czytelnia 2) ma powierzchnię 230 m², jest pełna światła oraz zieleni i dysponuje 94 wygodnymi miejscami do nauki (fot. 22).

Fot. 22. Studenci w nowo dobudowanej Czytelnii 2
(fot. Z. Wszeborowski)

Fot. 23. Widok Czytelni 1
(fot. Z. Wszeborowski)

Dotychczasowa czytelnia, kiedyś Czytelnia Główna, w nowej odsłonie oferuje 109 miejsc (Czytelnia 1). Są to zarówno stanowiska pracy w tradycyjnym układzie ciągów stolików, jak i miejsca bardziej kameralne (fot. 23).

Czytelnia Informacji Naukowej zlokalizowana w nowym miejscu, dysponuje 23 miejscami dla użytkowników, w tym 22 stanowiskami komputerowymi. Sala ta służy także do prowadzenia zajęć dydaktycznych i szkoleń użytkowników (fot. 24).

Fot. 24. Stanowiska komputerowe w Czytelni Informacji Naukowej
(fot. Z. Wszeborowski)

Fot. 25. Pokoje pracy indywidualnej i grupowej
(fot. Z. Wszeborowski)

Fot. 26. Kącik kopiowania
(fot. Z. Wszeborowski)

Udało się także wydzielić 6 pokoi do pracy indywidualnej i grupowej, łącznie dla kolejnych minimum 18 chętnych (fot. 25).

Obecnie dysponujemy 246 miejscami dla czytelników i jest to o ponad 100 stanowisk więcej niż przed modernizacją. Zgromadzone w Czytelniach zbiory oferowane są użytkownikom w wolnym dostępie, a z zasobów elektronicznych można korzystać dzięki bezprzewodowemu Internetowi. Istnieje możliwość samodzielnego wykonania kopii potrzebnych materiałów dzięki kopiarkom z funkcją drukowania oraz na stanowisku wyposażonym w skaner (fot. 26).

Lekka konstrukcja dobudowanej czytelnicy, zastosowanie szklanych ścian zewnętrznych i wewnętrznych ścianek działowych na poziomie parteru budynku, a także spokojna i nowoczesna kolorystyka wnętrza sprawia, iż przestrzeń dostępna dla użytkowników stała się otwarta i zapraszająca do środka, sprzyjając jednocześnie skupieniu i nauce.

Wypożyczalnia jest obecnie zlokalizowana w holu wejściowym (fot. 27) co sprawia, iż jest do niej łatwiejszy dostęp dla osób, które chcą tylko wypożyczyć lub zwrócić książki, a ewentualny hałas nie koliduje z ciszą obowiązującą w Strefie Nauki. Zamiast tradycyjnej szatni zorganizowano szatnię bezobsługową z szafkami, powstał także nowy węzeł sanitarny na poziomie -1, odpowiadający potrzebom masowo odwiedzających nas użytkowników.

Fot. 27. Hol wejściowy z Wypożyczalnią i szatnią samoobsługową
(fot. Z. Wszeborowski)

Również na parterze budynku lecz w nowej lokalizacji, działają także Pracownia Bibliograficzna, Wypożyczalnia Międzybiblioteczna, Oddział Informacji Naukowej i Promocji, a także sekretariat i pokoje dyrektora. Cały budynek został przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, a wytyczone drogi ewakuacyjne wraz z nową instalacją przeciwpożarową podniosły poziom bezpieczeństwa zarówno osób przebywających w Bibliotece, jak i księgozbiorów.

Niestety, środki na remont Biblioteki pozyskane z Ministerstwa Zdrowia oraz te przeznaczone przez Uczelnię, okazały się niewystarczające do wykonania pełnego zakresu wymaganych prac modernizacyjnych. Spowodowało to konieczność rezygnacji m.in. z remontu dachu oraz usytuowanych na II piętrze pokoi bibliotekarzy. Na remont czekają też instalacje elektryczna i wentylacyjna, a także pomieszczenia magazynów tak, aby można było, tam gdzie to jest możliwe, zastosować zwarte magazynowanie. Należy podkreślić, iż władze Uczelni zadeklarowały wolę systematycznego realizowania ww. prac. We wrześniu br., ze środków budżetowych Uczelni, rozpoczął się remont i docieplenie dachu, wraz z przygotowaniem niezbędnych elementów do przyszłej mo-

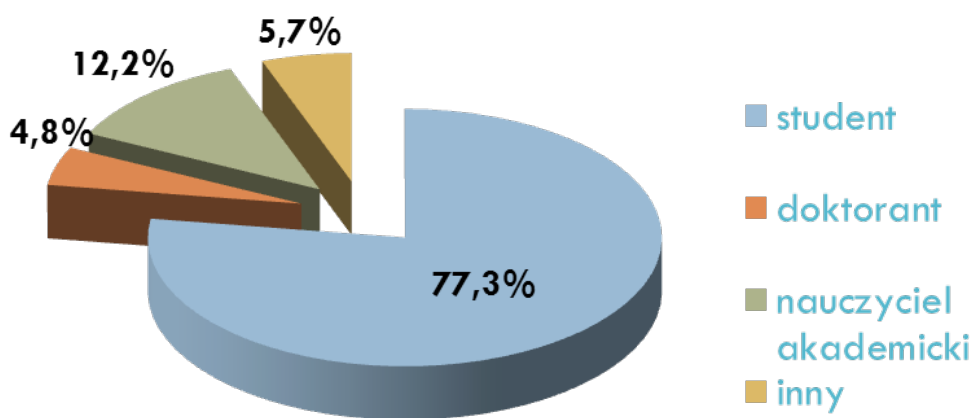
dernizacji wentylacji w budynku, bowiem gotowa jest dodatkowa dokumentacja techniczna jej kompleksowego unowocześnienia i czeka na realizację.

Na przyszły rok (2018) zaplanowano gruntowny remont usytuowanych na II kondygnacji pokoi bibliotekarzy oraz pomieszczenia intrologatori, a także wymianę starych wind na nowe. Liczymy, że kolejne lata pozwolą na szybką i pełną odnowę budynku.

Jak nas widzą

Po roku funkcjonowania Biblioteki w nowych przestrzeniach przekonaliśmy się, że czytelnicy polubili odnowioną Bibliotekę, docenili oferowane im nowe możliwości i się w niej zadowolili na dobre. Mieliśmy okazję zaobserwować jak nasi użytkownicy, a także sami bibliotekarze „oswajali” nową przestrzeń, co spodobało się im najbardziej, jakie miejsca do nauki wybierali najczęściej a także czego jeszcze im brakuje i czego od nowoczesnej biblioteki potrzebują.

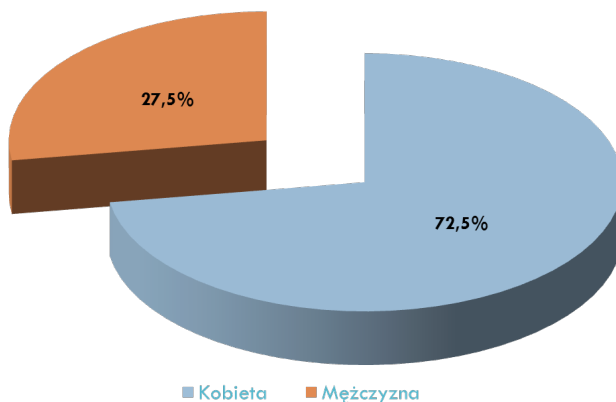
Doskonałym uzupełnieniem naszych obserwacji oraz okazją do pełniejszego poznania opinii odwiedzających nas osób były badania ankietowe naszych użytkowników, które zostały przeprowadzone w kwietniu-maju br., w ramach ogólnopolskiego projektu *Badania satysfakcji użytkowników bibliotek szkół wyższych*. Wszystkie zainteresowane biblioteki mogły włączyć się na zasadzie dobrowolności w te badania, które są elementem szerszego ogólnopolskiego projektu, jakim jest Analiza Funkcjonowania Bibliotek (AFB). Poniżej przedstawione zostały tylko odpowiedzi na te pytania, które dotyczyły oceny nowych warunków lokalowych Biblioteki.

Wykres 1. Struktura grupy badawczej wg kategorii użytkownika

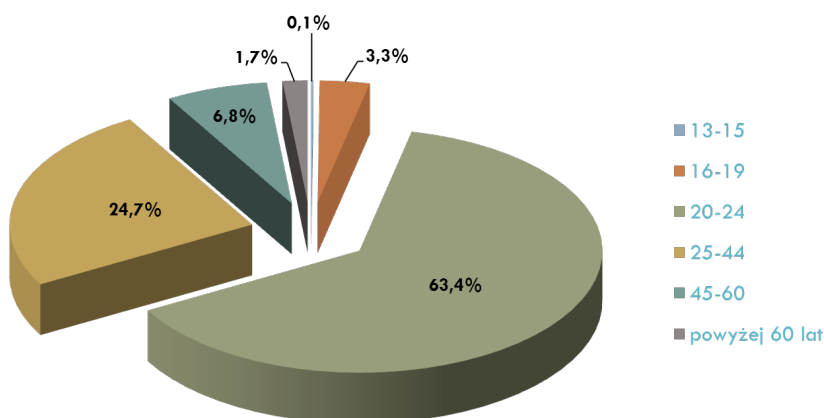
Grupa, na której przeprowadziliśmy badania wynosiła 724 użytkowników BG GU-Med, tyle osób odpowiedziało na elektroniczną i tradycyjną w formie ankiety drukowaną, w tym: ponad 77% respondentów stanowili studenci, prawie 5% doktoranci i 12% nauczyciele akademicki, a blisko 6% to pozostali użytkownicy (wyk. 1).

Strukturę badanych według płci ilustruje wykres 2. Wskazuje on, iż wśród uczestników badania dominowały kobiety (72,5%), a mężczyźni stanowili mniej niż 30% ankietowanych.

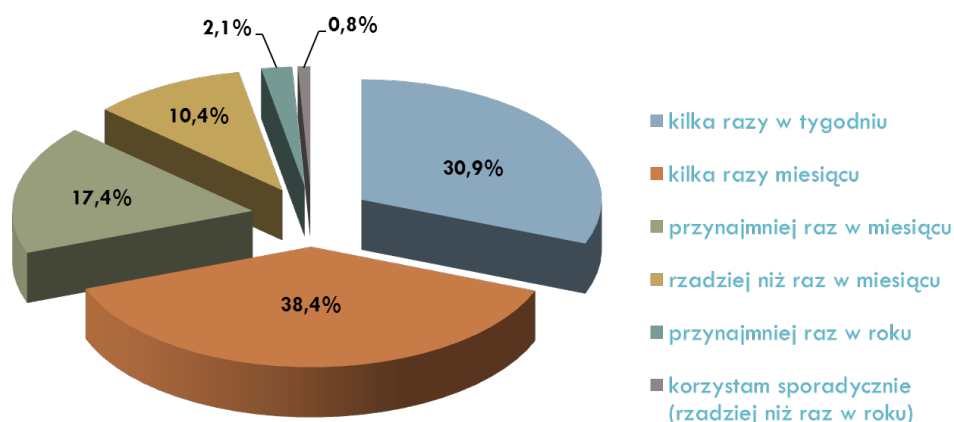
Wykres 2. Struktura grupy badawczej wg płci

Dane dotyczące wieku ankietowanych w pełni korespondują ze strukturą grupy badawczej. Ponad 60% respondentów liczyło od 20 do 24 lat, czyli byli to studenci, prawie co czwarty badany miał od 25 do 44 lat. Niecałe 7% ankietowanych wskazało, iż jest w wieku pomiędzy 45 a 60 rokiem życia i byli to zapewne pracownicy naukowcy (wyk. 3).

Wykres 3. Struktura grupy badawczej wg wieku

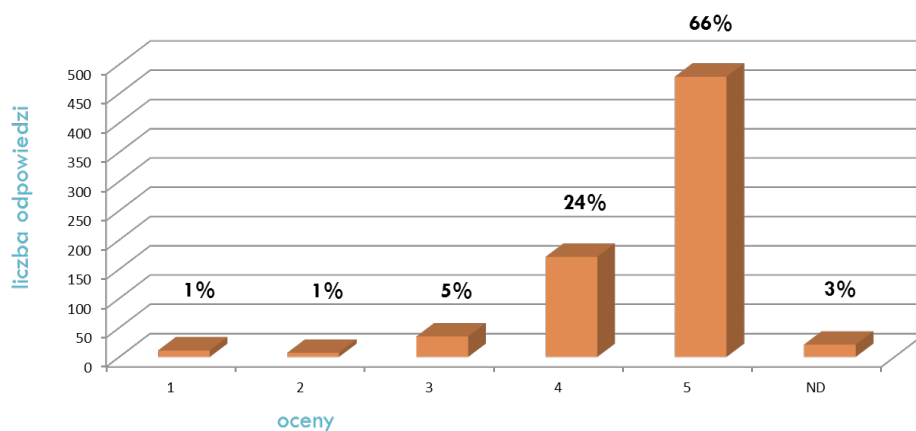
Strukturę odpowiedzi na kolejne pytanie dotyczące częstotliwości odwiedzin w Bibliotece ilustruje wykres 4. Wynika z niego, iż prawie 40% ankietowanych odwiedza nas kilka razy w miesiącu, jedna trzecia respondentów to stali bywalcy korzystający z Biblioteki kilka razy w tygodniu, a 17% badanych pojawia się w naszych murach przynajmniej raz w roku. Zatem ponad 2/3 biorących udział w badaniu ma regularny kontakt z Biblioteką.

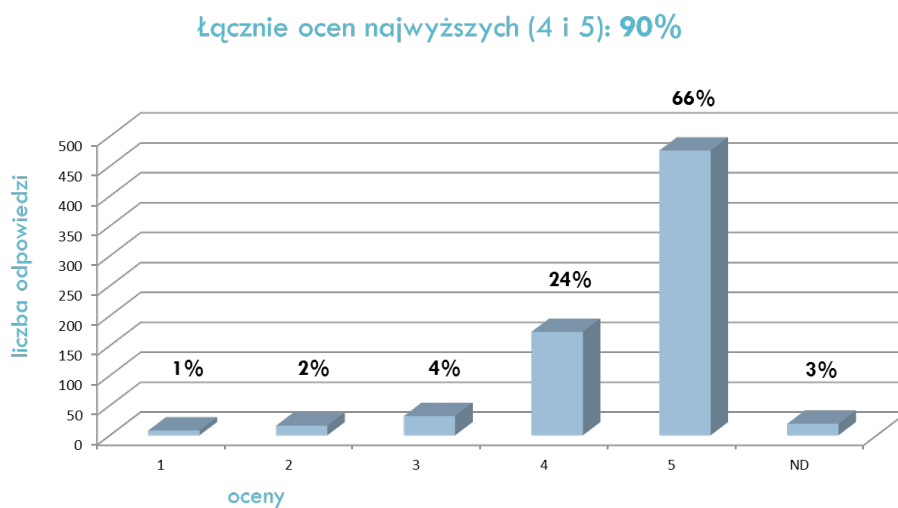
Wykres 4. Struktura grupy badawczej wg częstotliwości odwiedzin

Wyrażoną przez ankietowanych ocenę warunków lokalowych, czytelności oznakowania, wyposażenia Biblioteki, w tymumeblowania, a także dostępności i jakości posiadanego przez BG sprzętu, przedstawiają wykresy 5 oraz 6. Uzyskane wyniki cieszą nas, bowiem prawie 90% badanych oceniło bardzo dobrze i dobrze wszystkie ww. elementy, w tym ocenę bardzo dobrą wystawiło im ponad 66% respondentów. Nie jest to dla nas całkowitym zaskoczeniem, gdyż spodziewaliśmy się, że odremontowane wnętrza Biblioteki, nowe meble, zastosowany nowoczesny i czytelny system informacji wizualnej oraz nowe możliwości, jakie zaoferowała przeorganizowana przestrzeń biblioteczna, zyskają uznanie i pozytywną ocenę w oczach ankietowanych.

Odpowiadający na pytania ankiety mieli także możliwość uzupełnić niektóre pytania o swobodne wypowiedzi. Chwalono nas za nowe przyjazne wnętrza, ale też za jakość świadczonych usług, jak również za profesjonalizm i kulturę osobistą bibliotekarzy, które to cechy bardzo wysoko oceniło ponad 3/4 ankietowanych. Głosy krytyczne

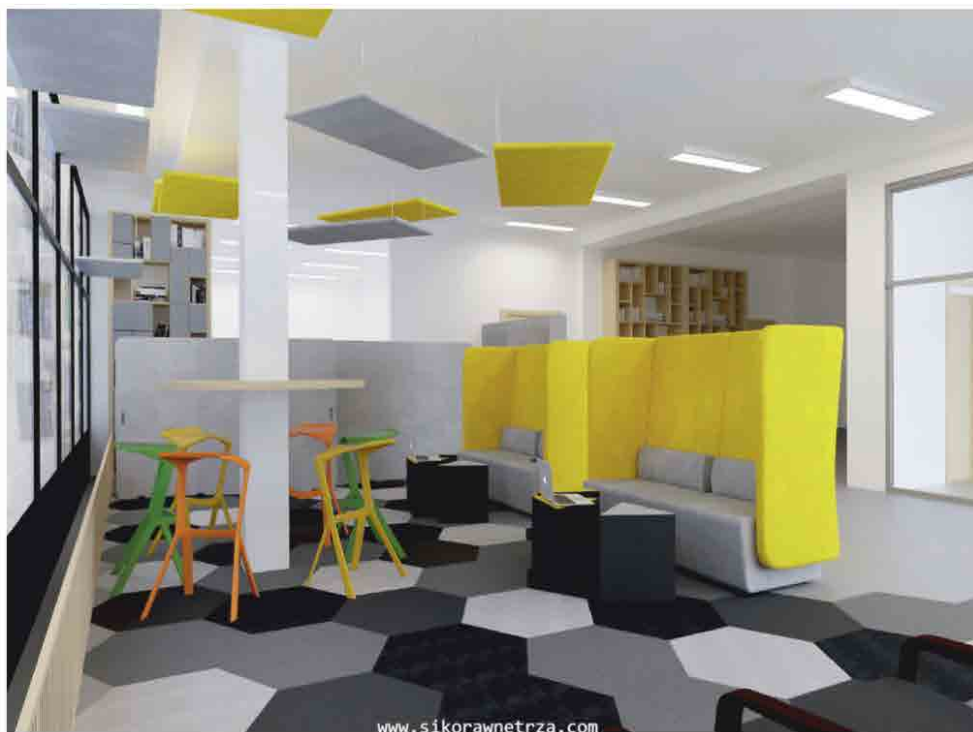
Wykres 5. Ocena warunków lokalowych i informacji wizualnej

Wykres 6. Ocena wyposażenia Biblioteki

były niezbyt liczne, dominował jeden problem dotyczący braku na terenie Biblioteki wydzielonego miejsca do spożywania własnych posiłków (pomimo istnienia kawiarenki usytuowanej na parterze budynku) oraz do odpoczynku poza Strefą Nauki.

Biorąc pod uwagę zarówno nasze obserwacje, jak i wypowiedzi ankietowe studentów, podjęliśmy działania, by znaleźć rozwiązanie zgłaszanych problemów. W czerwcu br. powstał projekt takiej aranżacji holu wejściowego, by studenci uzyskali wydzieloną przestrzeń do bardziej kameralnych spotkań i relaksu. Miejsce to zostanie także wygłuszone. Oprócz dodatkowych szafek ubraniowych i wyciszającej wykładziny na podłodze, staną tu także mobilne miękkie meble, które będzie można łatwo usunąć w momencie organizacji różnego typu wydarzeń środowiskowych, takich jak wystawy tematyczne czy inne uroczystości uczelniane. Zaplanowano także adaptację części istniejącej kawiarenki z przeznaczeniem na konsumpcję własnego domowego jedzenia. Autorem projektu całej aranżacji holu wejściowego jest dr hab. Jan Sikora z pracowni Sikora Wnętrza. Projekt jest w realizacji, a jego ukończenie planowane jest na koniec listopada br.

Fot. 28. Projekt aranżacji holu wejściowego (autor: Jan Sikora)

Cieszymy się z tego, co się udało, mamy nadzieję, że nasze dalsze plany modernizacji budynku się ziszczą, oby jak najszybciej! Warto jednak pamiętać, że biblioteka to nie tylko mury i wnętrza, ale przede wszystkim bibliotekarze, którzy tworzą atmosferę i życzliwy klimat dla nauki i pracy dla wszystkich przekraczających jej progi.

Bibliografia

Bugno M., Rataj H.: 35 lat Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Gdańsku. *Ann. Acad. Med. Gedan.* 1980, 10:373-382

De Laval J., Michałowska E.: Biblioteka Główna. *Ann. Acad. Med. Gedan.* 1995, 25, supl. 3:247-265

De Laval J.: Kilka słów o Bibliotece Głównej. *Ann. Acad. Med. Gedan.* 2000, 30:263-267

Kamiński Z., Rybitw B.: Z dziejów Biblioteki Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. *Ann. Acad. Med. Gedan.* 2013, 43:183-195